

PRZEDPŁATA

mieściennie:
w Radomiu 85 kop.
z odn. do domu 90 k.
z przes. poczt. rb. 1.
Czem. pojed. 10 gr.

OGŁOSZENIA

za wiersz petitowy
lub jego miejsce:
I-a strona kop. 50.
Nekrologi kop. 20.
Reklamy kop. 30.
IV-a strona kp. 10.

GAZETA RADOMSKA

WYCHODZI CODZIENNIE.

REDAKCJA otwarta codziennie przez święta i niedziele od godziny 12 do 2 po południu.

ADMINISTRACJA otwarta codziennie przez święta i niedziele od godziny 9 do 3 po południu.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska Nr. 51.

Matka fabryczna.

NEO-FOSFATYNA

wyrobu apteki

L. KLIMPLAISKI

Doskonały, wypróbowany i uznany przez P. P. Lekarzy pokarm, lekko strawny dla każdego wieku.

NEO-FOSFATYNE

stosuje się dla niemowląt, odżywianych naturalnie, sztucznie, dla osób karmiących, dla dzieci, zwłaszcza w okresie rozwijaniu i zęb-kowania, dla osłabionych i rekonwalescentów.

58-1

Żądać tylko z sobą.

Do nabycia w aptekach i składach aptecznych.

Kazimierz Wereszczyński Adwokat Przysięgły

otworzył kancelarię obrończą w Radomiu
Plac Trzeciego Maja Nr. 5 (dawniej
Plac Soborny Nr. 5). 288-2

Przyszłość Kobiet w Polsce.

II.

Jedną z najniebezpieczniejszych kobiecych chorób w Polsce, to Nuda. Kobiety mocniej niż mężczyźni czują nacisk tej plagi. Skutkiem temperamentu, skutkiem swej natury, nadto najczęściej u nas skutkiem wadliwego wychowania, kobiety są ofiarami przeznaczonemi na pastwę nudów. Bog tylko jeden wie i mąż czasami, jak okropne spustoszenia w całej ich istocie sprawia ta fatalna choroba! Szczególnie po uaszych miłych miasteczkach i odciętych od życia wsiach, zawsze chciwe wrażeń kobiety, pozbawione obowiązków towarzyskich, na których schodzi czas paniom zamieszkałym w dużem mieście, tylko oddane zatrudnieniom powszednim, których we własnych oczach nie umiejają podnieść ani upoetyzować, — wpadają najczęściej w jakiś letarg moralny, pełen snów niebezpiecznych i zgubnych pokus.

Ta gorączka beczynnego umysłu rodzi zazwyczaj ową fatalną ciekawość, która od pani Ewy począwszy, gubiła wszystkie niewiasty zanadto oddane rozkoszom błogiego wywczasu. W tycho bowiem godzinach marzeń próżniaczych, w tych chwilach zmysłowego lenistwa, obok żyjącego obrazu zaniedbanego i wycieńczonego małżonka, ukazują się ustrojone wedle ostatniego zurnala i wyperfumowane widma kochanków, jawi się interesujące wspomnienie jakiegoś ideału, co kiedyś powiedział pochlebstwo, uciągnął rękę, wzbudził współczucie, lub gdzieś u spadku Schaffhuzy, albo na Alp szczytzie zrozumiał jej „nie-pojęła duszę“... Wtedy to stają w oczach niewieścich te i tym podobne wizje, zgubniejsze niż głowa Meduzy: bo zmieniające kobietę nie w kamień, ale w złą żonę, a co grosza, w złą matkę.

No i ta wojna, a znią ta gonitwa pokutującej duszy między majakami, są ścia. „Wyjść za mąż“, — bo z uczo-dniem gorzej.. I przychodzą wiosnę, do serca kobiet miłości. Jąbnionym, wyspa Cypru, tak okres te-je się poświęcony rozkosz, słyszanych okropności, i. p. ski, tajone tęsknoty, ro-

Komunikat austriacki.

Wiedeń. Urzędownie donoszą dnia 7 lipca. Front wschodni: Na południe doliny Kasinu zostały rumuńskie oddziały atakujące rozprzeszono przez naszą artylerię.

Na froncie galicyjskim przybrały walki artylerji z powrotem na gwałtowność. Na zachód od Zborowa odparliśmy dzisiaj atak rosyjski.

Komunikat niemiecki.

Berlin (KB.) Urzędownie donoszą dnia 7 lipca. Na froncie wschodnim: Pomiędzy Zborowem, Brzeżanami przybrały walki artylerji na gwałtowność. Również koło Zwyczyzna, Brodów i Smorgonia była walka artylerji bardzo silną.

Grupa wojsk Mackensena: Nad dolnym Dunajem był dzień wczorajszy niespokojny.

Komunikat poranny z 7 bm. We wschodniej Galicji rozpoczęła się dzisiaj walka na nowo. Szturmy masowe pomiędzy Zborowem, Koniuchami a Brzeżanami odparliśmy wśród najkrwawszych strat dla wroga.

Z Rady Stanu

Sprawa wojska polskiego.

Warszawa. Na odbytych w dniu 3 b. m. posiedzeniach Wydziału wykonawczego Ogólnego zebrania członków Tymczasowej Rady Stanu rozpatrywano sprawę organizacji Wojska Polskiego. Wyjaśniono mianowicie udział, jaki mieć będą oficerowie legionów w sztabie i w różnych wydziałach Zarządu Naczelnego Polskiej Siły Zbrojnej.

W toku dyskusji nad sprawą legionistów, będących obywatelami Austro-Węgier, zastępca komisarza, radea dworu, dr. Rosner oświadczył:

że rząd Austro-Węgierski nie żądał i nie myśli żądać wycofania obywateli austriackich z Legionów Polskich.

Oświadczenie pp. Komisarzy.

Warszawa. Na posiedzeniu Tymcz. Rady Stanu w dniu 3 b. m., po przedyskutowaniu i uchwaleniu przez plenum projektu „Tymczasowej Organizacji Polskich Naczelných Władz Państwowych“, hr. Hutten-Czapski, Komisarz rządu Niemieckiego odczytał następujące oświadczenie:

„Przedwstępne prace dotyczące się oddania sądownictwa doszły tak daleko, że to oddanie będzie mogło nastąpić w najbliższym czasie.

„Rokowania, dotyczące się oddania sądownictwa i spraw wyznaniowych władzom polskim są na ukończeniu.

„Pozatem będą na podstawie wniosków Wysockiej Rady Stanu bez zwłoki rozpoczęte obrady, odnoszące się do zarządzeń, które muszą być przedsięwzięte, celem dalszej budowy Państwa Polskiego.

„Rządy okupacyjne żywią nieplonną nadzieję, że w najkrótszym czasie będzie ustanowiona wspólna podstawa dla przyszłego pomyślnego rozwoju kraju.

Rosja zrzeka się protektoratu nad Persją

Kopenhaga. Według „Djen“ zrzekła się Rosja protektoratu nad Persją. Tylko w wyjątkowych wypadkach pragnie Rosja służyć Peracji pomocą oraz przyjaznemi radami.

Moskale stracili dziewięć dywizji.

Stockholm (BK). „Aftonbladet“ otrzymał od rady robotniczo-żołnierskiej iskrowy telegram, z którego wynika, że Moskale stracili w pierwszych dniach obecnej ofensywy 9 dywizji wojska.

Ameryka bankierem koalicji.

Waszyngton (BK). Stany Zjednoczone Ameryki północnej w ostatnim tygodniu znowu pożyczły Anglii 100 milionów dolarów, a Włochom 50 milionów dolarów.

wszystko życie nerwów podnieca pragnienie miłostek. One dają natchnienie i pomysły. Ta zaraza moralna jest gwałtowna i powszechna. Kobieta ze wszystkich stron jest wystawioną na ządło tej zarazy; ubiór ją rozdziera, — książki gorszą, — muzyka rozmarza, rozmowy sztydzą z jej skrupułów, posągi i obrazy ubostwiają rozkosz zmysłową. Potępiają dzisiaj szczerze uczucie a miłość głęboką i wierną wyśmiewają; namiętności tych ludzi nie trwają dłużej niż róże, — zato sztuka uwodzenia kobiet stała się uczoną strategią prowadzącą do szańczenia kobiety tak, jak biegle kierowana szpada do śmierci przeciwnika. Uwodziciel nie potrzebuje dziś nawet udawać zakochanego; zaczepia szyderstwem, zwycięża obojętnością, — a porzuca spodloną samiec ze wzgardą. Rozpusta ma dziś swoją rystokrację, stan średni i motłoch. Pierwszą rozpustę obсыпают zaszczytami, drugą pieniędzmi, trzecią wzgardą. Jeden tylko żywot jest dziś u mężczyzn w apoteozie, — to życie kobiet mających wszystko, prócz uczciwości i serca! Wielcy panowie u nóg ich kleją, usypując drogę złotem; słówka z ust ich wypadłe zbierają niby drogie perły. Mają tej sorty kobiet na usługi dostawców wojennych, milionerów lichwiarzy, poetów i artystów na swych pokojach, jak piesków. Tylko na ich trumnę nie ma komu rzucić garści ziemi.

Pewnie, że krzywdy przez mężczyzn wyrządzone kobietom, nie mało się przyczyniają do ich upośledzenia. Jestto jedna z ważnych przyczyn ich złej doli. Kobieta po wszystkie czasy była i jest celem żądzy, rodzajem pastwy, przedmiotem namiętności gwałtownej. Dopóki posiada choćby odrobinę młodości, — żyje w niebezpieczeństwie; napaść może przyjść zewsząd. Ztąd ciągły brak swobody. Jeżeli kobieta jest majątną, to tylko przyjemnościom jej życia szkodzi; ale, jeżeli jest u nas ubogą, jeżeli dla zarobku potrzebuje pozostawać w ciągłej styczności z obcymi ludźmi, ze stosunków tych mogą wynikać zgubne dla niej następstwa.

(Ciąg dalszy nastąpi). (Fors).

Nowele prawodawcze.

III.

Literatura francuzka posiada trzy wzorowe elementarne kursa prawa cywilnego: starego Mourlona (którego w swoim czasie polecał nam, studentom, najznakomitszy nasz cywilista prof. Holewiński) i z nowszych — doskonale podręczniki Planiola i Baudry Lacantinerie) „Precis“, a nie monumentalne „Traite“). Z tych dwóch ostatnich każdy posiada swoje zalety. Dzieło Planiola jest gładko i pomyślane: autor podreśla przede wszystkim ogólne, wytyczne zasady prawa cywilnego, nadaje im charakter niemal teorii geometrycznych, urazmawia przedmiot wiadomościami historycznymi i porównawczymi i spostrzeżeniami krytycznymi, nie zaniedbuje najważniejszych wyników juryspruden-

szystko to czyni z dzieła Planiolę dla dojrzałego prawnika, — jednak zrozumienie dla początkujących. Podręcznik Baudry Lacan-

jest
czyt,
spaloc

terierie jest w układzie swoim prostszy, elementarniejszy, zawiera mniej abstrakcji, przytacza przykłady z życia praktycznego, trzyma się bliżej porządku artykułów Kodeksu. Na prowincji studenci, a przedewszystkiem studenci nie francuzi, wołają Baudry-Lacantinerie. W każdym razie, czy wybór padnie na Baudry-Lacantinerie, czy na Planiola, sądzimy, że jest rzeczą potrzebną pomyśleć o przetłumaczeniu jednego z tych dzieł na język polski. A ponieważ jest to zadanie wymagające może zbyt wiele czasu od jednego tłumacza, (są to dzieła trzy tomowe), to powinno się tem zająć grono prawników — czy to warszawskich, czy prowincjonalnych. Wyświadczy tem wielką przysługę przyszłym pokoleniom, które będą się uczyć prawa.

Projekt ten leży mi na sercu. Wiadomo, jak wielką rolę w zawodzie specjalisty, szczególnie początkującego odgrywa dobra książka. Książka może przynajmniej i zachęcić, może i odstręczyć. Współczesne mi pokolenie prawników na ławie uniwersyteckiej uczyło się jedynie z kursów, nie miało drukowanych podręczników prawa cywilnego (z wyjątkiem przekładu Delsola, którego nie można porównać z wyżej przytoczonymi), nie wiedziało, co to są praktyczne zajęcia, nie miało seminarjów. Rozpoczynano naukę od rzeczy najodleglejszych — od prawa rzymskiego, od historii wszelkich prawodawstw, a nie zwracano naszej uwagi na rzeczy najbliższe, wbrew wszelkim zasadom metody indukcyjnej, o której się tyle mówi i pisze. Cóż nam Hekuba — czemżeż było dla nas, młodych ludzi, społeczeństwo rzymskie, oparte na innych zasadach religijnych, na innej rodzinie, na niewolnictwie — czyż nie należało brać przykładów z otaczającego nas życia i na nich otwierać nam oczy, uczyć nas, czem jest prawo i jak prawnik myśleć powinien? Wielką jest nauka prawa rzymskiego — o którym każdy cywilista mówić winien: „tu duca, tu signore, tu maestro“ ale dla tego, co już coś umie. Sami tego nie czujemy, jak w niektórych dziedzinach jeszcze po uszy siedzimy w metodach scholastycznych. Mówiąc słowami Pisma Świętego „grzechy swoje przypominam dzisiaj“ i ze wstydem wyznaj, że ukończywszy uniwersytet, nie byłbym w możności, odpowiedzieć, jaka jest różnica między wekslem a rewersem, gdyby ktoś się o to mnie był spytał.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Józef Bekerman.

Polska Centrala Handlowa w Radomiu.

II.

Filje Obwodowe mają każdorazowo możność dowiedzenia się w biurze odnośnej Komendy Obwodowej o wysokości kontyngentów przyznanych P. C. H., przyczem należy zaznaczyć, że przyznanie kontyngentów i możność otrzymania certyfikatów nie są równoznaczne z otrzymaniem samego towaru, niejednokrotnie bowiem zdarza się, że towarów w przyznanej ilości nie można na rynku dostać, stąd też Polska Centrala

dokonywa podziału towarów według klucza urzędowego dopiero po dostarczeniu tychże do swych magazynów w Radomiu.

Ze względów wyżej przytoczonych:

1) Centrala nie zawiadamiała swych Filji o ilościach towarów przed ich wysłaniem do składów Filji, przypuszczała przytem, że wobec wielkiego braku towarów na terenie okupowanym wszelkie sprowadzone przez nią ilości znajdą łatwy zbyt. — Dyrekcja P. C. H. postanowiła na pewien czas przed wysłaniem przeznaczonego dla każdej Filji transportu towarów, rozsyłać cyrkularz, którego wzór został przedstawiony.

2) Filje powinny współdziałać w pracy z Centralą w umiejętnym podziale towarów u siebie, tak, by ewentualny ich nadmiar mógł być zużyty w czasie najbliższym, a to dla zaoszczędzenia Centrali ponoszenia nadzwyczajnych strat na procentach, które narastają z powodu zbyt długiego zalegania towarów na składach Filji.

3) Towary, które ulegają zepsuciu, o ile były zażądane przez Filje, muszą być bezwzględnie przez nie wysprzedane.

Ekspedycja towarów ze składu głównego do składu filjalnego odbywa się w wagonowych ładunkach, a to dla uniknięcia strat na towarach podczas transportu, przyczem wagony zamykane są na kłódki z podwójnymi kluczami, z których jeden pozostaje w posiadaniu Centrali, drugi zaś przesyłany jest odnośnej Filji Obwodowej.

Dla dania możności Filjom natychmiastowego sprawdzenia nadechodzących dla nich ładunków zaprowadzono system naklejania na odwrotnej stronie listów przewozowych dokładnej specyfikacji wysłanych towarów.

Żądanie niektórych Filji, aby P. C. H. podawała ściśle terminy dostawy zamówionych przez Filje artykułów, jest technicznie niewykonalne, a to pomigdzie innemi i z tego względu, że niepodobna określić terminu zakupu towarów, a następnie terminu otrzymania przez naszego kontrahenta wagonów dla danej ekspedycji.

Przyszłość Gdańska.

Znamienne wynurzenia o Gdańsku, jako porcie dla Polski, miały miejsce w parlamencie austriackim. Polski poseł Daszyński omawiając potrzebę wyjścia do morza, zauważył, że nowa Polska myśli o dostępie za pomocą uregulowanej Wisły do Gdańska. I dla Niemiec korzystnym będzie znaczenie Gdańska w tym względzie podnieść, stwarzając mu dostawcę w potężnym państwie.

W rzeczywistości to żądanie Polaków można będzie łatwo osiągnąć przez uregulowanie Wisły, gdyż Gdańsk jest to przecież naturalny port morski dla większej części Polski, ale w ostatnich czasach zbyt mało z tego kraju korzystał.

Handel zewnętrzny Polski skierował się raczej przez Bremę, Hamburg i Szczecin z jednej strony, a przez Libawę i Rygę z drugiej; dzięki lepszej komunikacji kolejowej, niż przez Gdańsk.

W razie uregulowania koryta Wisły cały ten ruch handlowy, rzecz prosta, zmieni kierunek i korzystać będzie z ta-

DOM TECHNICZNO-HANDLOWY

— St. Brzozowski i M. J. Szmorliński

w Radomiu, Plac 3-go Maja № 1 Składy Zgodna № 6

niej i wygodnej komunikacji wodnej. A więc przyszłość Gdańska zależy od rozwoju drogi wodnej.

Życzenie Polaków, aby otrzymać dostęp do morza polega przeto na *śdaniu uregulowania Wisły w Polsce i ulepszeniu splawności Wisły w Prusach*. Słowa polskiego mają takie tylko znaczenie, które i w Polsce znajduje zwolenników. — *Uregulowanie Wisły będzie korzystne i dla Galicji, którą również, jako dostawcę ładunków do Gdańska uważać trzeba.*

Ze Zjazdu Hygienicznego.

Na ostatniem zebraniu uchwalił zjazd higienistów polskich w Warszawie wysłać depeszę: 1. do J. E. Księcia Biskupa krakowskiego, przewodniczącego Biskupiego Komitetu aprowizacyjnego, jako do ofiarnego opiekuna ludu w ciężkich przeżywanych obecnie chwilach; 2. do prof. Ciechanowskiego w Krakowie, bojownika idei wychowania fizycznego.

Wśród wygłoszonych referatów na temat wartości życia mówił *fizyk m. Krakowa, dr. Janiszewski*. Podkreśliwszy na wstępie niedoceniając wartości życia, prelegent zaznajomił zgromadzonych z podjętymi pracami i metodami określenia wartości życia człowieka w Anglii i Niemczech. Dotychczas istnieją dwie metody, według których określana jest wartość życia człowieka. Stosownie do pierwszej, wartość ta oblicza się przez sumę wydatków na wychowanie człowieka do czasu rozpoczęcia pracy zarobkowania, według drugiej — mierzy się ją sumą dochodu, jaki zyskać może pracą człowiek w ciągu życia całego. Na powyższych zasadach dokonano w Niemczech stosownych obliczeń, gdzie wartość życia człowieka określono na 16.000 marek. *Nasz kraj traci 402.000 jednostek rocznie i 86 milionów godzin pracy*, wskutek zgonów i chorób, które w pewnych warunkach możnaby było ocalić przez wzgląd na to, że największym majątkiem narodu jest wartość człowieka. Jeżeli przyjmniemy jako wartość jednego człowieka sumę 10.000 marek, ubytek naszego narodu przedstawia się w sumie *4 miliardów marek rocznie*. Należy zatem dążyć do szerzenia w praktyce przeświadczenia o wartości człowieka. Zajmując wywody swoje dr. Janiszewski zakończył wnioskiem, iż jednym z naczelnych zadań przyszłego państwa polskiego winno być *prowadzenie racjonalnej polityki narodowej*.

Legjony.

Organizacja obozu ćwiczeń Wojska Polskiego. Eksk. gen. piech. v. Beseler jako komendant Polskiej Sily Zbrojnej zarządził rozkazem z dnia 30 czerwca roku b.

Na przedstawione mi życzenia ze strony Komendy Legjonów Polskich postanawiam w sprawie składu instruktorskiego obozu ćwiczeń, jak następuje:

1) Komendantami kursów są niemieccy oficerowie sztabowi. Tym przydzieleni zostają na propozycję Komendy

Legjonów Polskich, a w porozumieniu z inspektoratem wyszkolenia, polscy oficerowie sztabowi, ponadto po jednym niemieckim kapitanie, oraz po jednym adjutancie niemieckim i polskim.

Polski oficer sztabowy jest przeznaczony, by przy niemieckim komendancie kursu zaznajomił się z obowiązkami i czynnościami komendanta pułku (prawo rozkazodawstwa niema).

2) Na komendantów baonów, kompanii, plutonów winni być wyznaczeni oficerowie polscy, mający odpowiednie szarże i kwalifikacje, a nadający się dla celów wyszkolenia. Komendantom baonów należy dodać prócz oficera polskiego adjutanta, jednego niemieckiego oficera jako adjutanta

3) Reszta niemieckich oficerów i podoficerów oraz c. i k. oficerowie pozostają jako doradcy pod bezpośrednią komendą niemieckiego komendanta obozu ćwiczeń.

Co do polskiego personelu [instruktorskiego obywateli austrjacko-węg. obowiązują postanowienia te same, jak dla c. i k. austr.-węg. personelu instruktorskiego (aż do ostatecznego rozstrzygnięcia)

Przy zestawieniu i wymianie personelu wyszkolenia decydują życzenia Inspektoratu wyszkolenia.

Protest pułkownika Zielińskiego. Dnia 3 go b. m. zjawiła się w dziennikach warszawskich notatka treści następującej: „Znaczek na legjonistów. Celem zebrania funduszu na zaspokojenie najpilniejszych potrzeb legjonistów. Koło pomocy dla legjonistów urzędza dzisiaj na ulicach Warszawy sprzedaż znaczków“. Wobec tego dowództwo legjonów polskich czuje się w obowiązku oświadczyć, że kwestja ta odbywa się bez porozumienia z kompetentnymi władzami legjonowemi, które zresztą stoją na tem zasadniczym stanowisku, iż w obecnych ciężkich czasach żołnierz polski żadną miarą nie może być ciężarem dla dobroczynności publicznej, tem bardziej, że nie licuje to z honorem żołnierza polskiego. Dowództwo legjonów polskich pozwala sobie na tej drodze wyrazić intencję, aby komitet, zarządzający kwestą „na legjonistów“, zebrane w dniu kwesty pieniądze przeznaczył dla najuboższych miasta Warszawy, doreczając je odpowiedniemu wydziałowi magistratu stołecznego miasta Warszawy.

Cześć!

Podp. Zieliński m. p. pułkownik;
za zgodność: Rittner kapitan, kom. placu L. P.

Z Solca.

(Korespon. „Gazety Radomskiej“).

Dnia 5 lipca odbył się w Solcu z inicjatywy członkiń Ligi kobiet wieczór legjonowy, w połowie na dochód kolonji wakacyjnych dla dzieci legjonistów, w połowie na najuboższą ludność Solca.

Na wstępie odśpiewano „Rotę“ Konopnickiej, następnie przemówił *naczelny Doktor Zakładu leczniczego, p. St. Kelles-Kraus Gorące*, z głębi miłującego Ojczyznę serca wyrwane przemówienie *D-ra Kelles-Krausego* można by streścić w następujących słowach: „Polskę złożono 120 lat temu do gro-

bu z tem przeświadczeniem, że się nie zdoła podźwignąć, — że zgodnie z prawem natury utraci organizacyjną zdolność do życia. Wrodzy zapomnieli o jednym, o tem, że du ha narodu zgnieć ani zabić nie zdoła żadna przemoc, że zawsze w narodzie znajdują się „szalone“ głowy, które nawet wbrew własnemu społeczeństwu wywalczą będą krwią i żelazem zmartwychwstanie Ojczyzny. Każdy podmuch dążeń wolnościowych w Europie znajdował w tej niby obumarłej Polsce zwolenników i orężnych obrońców. Tak było w r. 3-ym, 48-ym i 63 im!

A kiedy przyszła światowa wojna, ta postokroć przeklęta z uwagi na przelane morze krwi wojna, — i postokroć błogosławiona wojna, twórczyni Państwa polskiego, — wtedy nie zabrakło u nas także tych „szaleńców“, którzy do ostatniej kropli krwi postanowili walczyć, aby na nowo powołać Ojczyznę do życia! Tym strzelcom, przeobrażonym później w Legjony, tym którzy w najkrwawszych walkach i trudzie uosabiają miłość ojczyzny i niezagaste jej prawa do wolności i niepodległości. — „Cześć!“

Ten okrzyk *D-ra Kelles-Krausa* powtórzyła z zapalem cała sala, darząc *D-ra Krausa* gorącymi oklaskami. Jakby ilustracją do przemówienia były dwa żywe obrazy: „Polska w kajdanach“ i „Polska powstająca“. Kiedy przy pierwszym obrazie chór za sceną zaintonował „Boże“ coś Polskę“ zapanowało na sali wzruszenie i rozrzewnienie, które udzieliło się wszystkim. Wszyscy obecni pochwycili słowa pieśni i rozpętał się w jednej chwili potężny ten hymn, wyrwany z duszy płomiennej wszystkich obecnych. Śpiewano też wspólnie, — powstawszy z miejsc: „Jeszcze Polska nie zginęła“.

Potym obdarzyła zgromadzonych darami swej sztuki muzycznej młoda jej adeptka, grając Szopena preludja, walce i mazurki. P. K. wypowiedziała kilka poetyckich utworów legjonowych. P. C. odśpiewała z wyrazem kilka pieśni.

Żywe obrazy stanowiły koniec wieczoru. Publiczność niemilkącymi oklaskami darzyła wykonawczynię i wykonawców, którzy grą swą uświetlili wieczór legjonistów, niezapinając ze swej strony cierplivej pracy i licznych trudów. Nagrodą i zadowoleniem wszystkich był duży dochód jakiego wieczór przyniósł, spełniając wobec tego całkowicie swój cel. Osobna podzięką i znakomite uznanie należą się p. Hannie Daniewskiej, za to wszystko, co łaskawie zdołała dla uświetnienia tego nie apomnianego wieczoru legjonistów. F. S.

Z M I A S T A.

Kalendarzyk. Dzis: Niedziela 8 lipca Elżbie Kr. Wd.

Wsch. sl. g. 3 m. 49 r. Zach. g. 8 m. 20.

— **Tęsknota do przyrody.** Codziennie wszystkie drogi i szosy podmiejskie roją się spacerowiczami, którzy szukają nietyle powietrza świeżego, które zresztą nie jest tak złe w mieście, jak widoku przestrzeni wolnej, zbliżenia się do przyrody. Nasuwa się tu myśl, że sprawy parku miejskiego obszernego i umiejętnie zaplanowanego, położonego za miastem jest sprawą której odkładać nie można w nieskończoności. Park Kościuszki śliczny na wiosnę, w lecie staje się dusznym i przepelnionym,

Materiały budowlane: Cement, Wapno, Tekturę smołowcową, Smotę, Blachy dachowe i t. p.

Wyroby żelazne, Artykuły Techniczne, Oleje i Smary.

Materiały opałowe: Węgiel kamienny, Węgiel drzewny, Drzewo, Koks.

przytem jest się tam jak na wieży Babel, ani trochy ciszy i ukojenia nerwów. Wiemy, iż istnieje mnóstwo rzeczy pilniejszych, lecz jeśli chodzi o dostarczenie pracy, toć przecież urządzenie parku wielu rąk potrzebować będzie, a miasto zyska rzecz piękną, mieszkańcy zaś ulubione miejsce odpoczynku po pracy.

— **Szkodnictwo na Kapturze**, który czasu wojny obecnej a czasu rewolucji 1905 był miejscem tracenia, o czem świadczą przesmute groby z czarnemi krzyżkami, jest obecnie niszczone w sposób iście barbarzyński. Mianowicie: piękne dęby stojące na skraju lasu od strony przedmieścia Kaptur, są odzierane od dołu ze skóry do białego drzewa; chciwie łupu baby myszkujące za opalem lub za korą dębową odzierają drzewo w zupełności nakoło tak, że ono już uratować się nie może zalewaniem odartej części. Dęby więc przedstawiające znaczną wartość giną, bo schnąć muszą dla kilkozłotowego łupu: okaleczonych drzew naliczyliśmy do 20-tu. Czyby nie był wskazany energiczny gajowy któryby bronił przed szkodnictwem?

— **Cukier i chleb podróżują**. Z niewesołą wiadomością musimy się dzisiaj podzielić z czytelnikami naszego pisma. Oto w najbliższych dniach podróżuje cukier i chleb, dwa niezbędne produkty naszego codziennego życia.

— **Niedołężny staruszek**, cierpiący na oczy, byłby urzędnik, jestem bez żadnych środków do życia, prawie bez odzieży. Błagam litościwe serca o pomoc, o jakąkolwiek odzież, bieliznę i obuwie choćby zniszczone. Datki wszelkie przyjmuje *Administracja „Gazety Radomskiej“*.

— **„Żydowski Związek robotniczy ziemi Radomskiej“** przesłał nam co następuje. Jacyś ludzie w imieniu związku przemysłu skórzanego, wymuszają pieniądze od kupców miejscowych i właścicieli garbarń jakoby na cele robotnicze; czujemy się więc w obowiązku jako związek robotniczy, przy którym istnieje związek zawodowy robotników przemysłu skórzanego, podać do ogólnej wiadomości, że nie przez nas ta akcja zorganizowana została i że zrzucamy z siebie wszelką odpowiedzialność za powyższe.

— **„Czarny Kot“** w Radomiu dn. 14 bm. w Sali Ligi Kobiet rozpocznie swe występy Kabaret art. lit z Warszawy pod nazwą „Czarny Kot“. Do Radomia zjeżdża tylko na trzy występy, zaś produkcje jego są na wzór paryskiego braciśka („Chat noir“) cokolwiek pikantne, choć utrzymane w formie wytwornej. Uprzedzono nas, że kasa biletów małodletnim sprzedawać nie będzie. W kabarecie biorą udział wybitne siły: pp. R. Gieraciński, Konrad Tomi Matylda St. Claize. W swym objeździe po kraju „Czarny Kot“ cieszy się powodzeniem dając rozrywkę w czasie letniej kanikuly.

Kupuje brylanty, perły, kwity lombardowe, placę dobre ceny, Zegarmistrz Gutsztadt Lubelska Nr. 20.

Telegramy

Atak powietrzny na Anglię.

Berlin. Urzędowo donoszą: Niemieckie eskadry lotnicze przedsięwzięły ostateczną nocą dużą ilość wlotów. W nocy z 2 na 3 lipca jedna z eskadr zaatakowała angielski skład amunicji pod Aire przy pomocy 3 600 kg. bomb. Skutek był nadzwyczajny. Aczkolwiek cel ataku oddalony jest o 30 kilometrów od naszych linii, znajdujące się na pozycjach wojska nasze mogły zaobserwować cztery wielkie eksplozje i trwający do rana pożar.

Berlin Biuro Wolfa donosi: Niemieckie siły lotnicze zadały źródłu potęgi angielskiej nowy ciężki cios. Atak dotknął tym razem jeden z najważniejszych punktów operacyjnych i kryjówek wielkiej floty angielskiej. Dnia 4 lipca o godzinie 8 rano niemieckie eskadry lotnicze ukazały się nad Harwich i obficie obrzuciły bombami podpalającymi i wybuchowemi twierdzę i port wojenny. Wielkie aparaty lotnicze trafiły całym szeregiem celnych pocisków w arsenały, koszary, doki, plac do wlotów i w liczne okręty wojenne.

Samoloty niemieckie w pełnej swej liczbie wróciły z powrotem.

Finlandja żąda usunięcia wojsk rosyjskich.

Petersburg. (Ag. Tel.) Do Petersburga przybyli delegaci żołnierzy i robotników z Kronsztadu, usiłując przedostać się do uwiezionych anarchistów.

Delegaci zażądali równocześnie usunięcia wojska rosyjskiego z Finlandji. Także wszystkie miasta Finlandji przesłały Tymeż. Rządowi rosyjskiemu uchwały domagające się natychmiastowego usunięcia wojsk rosyjskich z fińskijskich ziem.

§ 14 uśmiercony.

Wiedeń. (BK) Izba posłów obradowała dzisiaj nad rozporządzeniami, które w Austrii rząd wydał na podstawie § 14. Mianowicie obradowano nad zniesieniem rozporządzeń wykonywania sądownictwa wojskowego nad osobami cywilnymi, oraz nad przywróceniem zniesionych § 14-ym sądów przysięgłych. Izba posłów we wszystkich trzech czytaniach zadoła owe

rozporządzenia wydane na mocy § 14. W parlamencie przyjęto wynik głosowania burzliwymi oklaskami.

Ogłoszenia.

Do sprzedania kilka Lokomobil parowych i młotarni używanych i przyjmuje zamówienia na nowe garnitury, ceny niskie. 275—1 Fabryka, Warszawska № 13.

Do sprzedania interes, wiadomość ul. Skaryszewska № 3 w kawiarni, jest i bryczka i uprząż na konia, 287—2

Dr. A. Tarnawski z Kosowa ordynuje tego sezonu w **Krynicy** (willa „pod Złotą Bramą“). 280—2

AKCYJNE TOW. FABRYCZNE
D L A
BUDOWY MASZYN i WAGONÓW
NA SIMMERING

Paleca najnowszy, najlepszy
i najtańszy

Aparat osuszający

(ogólna suszarnia).

Dla poszczególnych produktów gospodarstwa rolnego, środków żywnościowych, paszy, jarzyn i dla fabrykacji konserw owocowych, jako też dla wielkiego przemysłu chemicznego nadaje się preparat

D-ra Zimmermanna „Expressdarre“

Patentowany i ustawowo strzeżony, do osuszania przy pomocy pary, koksu lub też węgla. Koszty osuszenia minimalne.

Wysyłka natychmiast.

Wielka sprawność! Oszczędność w użyciu! Prosta obsługa! Preparat wszechstronnie wypróbowany. Nowa konstrukcja! Rentuje doskonale. Godne polecenia jako dodatek do gospodarczych urządzeń, młynów, gorzelni.

Henryk Grätzer

Wiedeń I, Wipplingerstrasse 34
(Börsengebäude).

291—12

UWAGA! Dla dzieci wiatłych i anemicznych.

W zdrowotnej lesistej miejscowości GARBATCE otwarte będą z początkiem roku szkolnego przy istniejącej szkole kursa przygotowawcze do klasy I i II gimnazjum, oraz do seminarjum nauczycielskiego. Jednocześnie otwartym będzie wzorowy internat dla chłopców i dziewcząt (oddzielnie) na warunkach przystępnych. Wiadomość na miejscu w aptece W-go Skrzyńskiego i w Radomiu w sklepie p. Bogackiego Skaryszewska № 17. 254—5

2 dni

pozostało do ciągnięcia Królewsko Węgierskiej Loterii Klas.

Losy w niewielkiej ilości pozostały do nabycia

GRAC MOŻNA OD 2-ch KORON

w Główniej Agenturze Król. Węg. Lot. klas. na

KRÓLESTWO POLSKIE

M. MORAJNE i S-ka Radom

ul. Lubelska № 31, vis-a-vis Cerkwi
w lokalu po „ZŁOTYM ULU“.

UWAGA: Losy naszej Agentury zaopatrzone w czerwony okrągły stempel naszej firmy.